

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs A Saxo Ferrato In primam Codicis Partem

Bartolus

Lugduni, 1567

Delatoribus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96119](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96119)

ADDITIONO.

AN G. C Si quando. No. rex. in hac libi. sigillatim. ad statuta di...

LEX

III.

Alcantia Bona eius. g nullo modo aliqne vacante. z deseruntur in fscum heredem. h. d. Quid si...

LEX

V.

- Procurator. Lefaris. quando fit iuder inter fscum z priuati. Officialis episcopi potest inquirere contra tenentes bona. que di...

Vacantia In prouincis vbi no est pro...

Curator Lefaris de pncipie cu vacante sub pncide muestigantur. z de eis inuentarium confici...

quado per officiales ad hoc potestatem habentes sunt descripte...

ADDITIONES.

- ALEX. C Si vacante. Et no. quod soli habes domini z pos...

De delatoribus.

Rubr. XI.

Querit glo. quot modis dicatur aliquid deferri. Itē querit quid...

ADDITIONO.

LEX

- Reclitum incapacibus quando deseratur in fscum. z qui sunt...

LEX

III.

Sci qui. Si relinquitur tacite incapax de feris
 nis legis et sic scias quod quadoq; relinquitur aliquid
 aliq; quib; qui sunt indigni. et illud siue relinquitur tacite
 siue expresse deferretur in fisco. vt no. in tit. de his quibus vt indig.
 ff. de marime in l. hereditas. Quadoq; relinquitur aliquid non
 capacibus. et tunc siquidem relinquitur palam. non valet relictum
 sed remanet apud eum qui relinquit. vt l. Lucius. circa ff. de leg.
 1. l. non intelligitur. ff. de iure fit. Si vero relinquitur tacite. tunc
 in penam eius qui assumpsit tacitam fidem in se de restituendo do
 na non capaci. deferretur fisco. vt l. non intelligitur. ff. de iur. fit. l.
 etiam. cum multis sim. s. ad l. sal. An autem illud quod relinquitur
 tur spurio palam. debeat venire in fisco. vel remaneat apud hez
 redes. dic vt l. s. de natu. l. i. in l. hereditas. s. de his quib; vt indig.
 et ff. eo. l. i. ibi plene dicitur. Qui autem dicitur non capaces. habes
 ff. de iure fit. l. i. et ff. de leg. s. legari. Hoc premisso quero quod
 reposito quis debeat esse capax in heredis institutione. vel legat
 to. hoc tangitur hic in gl. z melius in l. no intelligitur. ff. quadoq; au
 tem. ff. de iure fit. i. ista est materia regule Latouiane. quam plene
 expedit in l. de regu. l. 2. Quero quando dicitur tacita fidei
 commissum. Respondeo. q. quando interuenit priuata promissio.
 non in testamento. vel codicillis. vt hic in
 ff. glo. z clarus in l. non intelligitur. ff. tacita. vbi dicitur. ff. de iur. fit.
 Quero vtrum rogatus tacite aliquo casu excusetur a pena. gl. hic
 b ponit aliquos casus. dic vt in ea.

ADDITIONES.

a A N G. C. Spurio. Sed an spurius dicitur no capax. an vero in
 dignus. dic quod no capax. vt lege prima de natura. liber. l. si quis
 solidum. de hereditibus instituendis. ff. de vulg. z pupill. l. si quis
 bonis. z ff. de leg. s. legari. z hoc est vtile scire. quia cum bona
 relinquantur non capaci. tunc deum fisco applicatur. cum relin
 quuntur tacite lege non intelligitur. ff. de iure fit. sed quando res
 linquantur indigno. applicatur fisco. siue tacite. siue expresse res
 linquantur. vt in toto tit. ff. s. de his quib; vt indig. Illud tamen
 no. quod si inter dum filio naturali non capaci relinquitur palam.
 applicatur fisco. si ille. a quo istud relinquitur. noluit remittere. z hoc
 est de illis naturalibus tantum. de quibus fit mentio in l. supra de
 natu. libe.
 b A N G. C. In ea. Item ista lex optime facit pro desponsantibus
 viduas habentes magnas dotes absentibus consanguineis ipsas
 rum viduarum. z secrete. vt non puniantur. per hoc quod sacra
 mentum secrete contraxerunt. ex quo vidua nullitas erat trans. z
 desponsans erat capax maritoni. Item facit pro quibusdam
 Peruisis. qui fecerunt quendam in mortis articulo constitutum res
 stari secrete. eorum quibusdam testibus eorum domesticis vel am
 cis z absentibus consanguineis testatoris. z fecerunt sibi relinque
 re omnia bona sua. quod non puniatur hoc quod illud testa
 mentum secrete fieri fecerunt dummodo sint capaces hereditatis
 situs. facit ff. de acqui. here. l. quod si dubiter.

LEX

II.

1 Deferens. z non probans punitur.
Monente. Qui desert ex necessitate officij
 toris non sustinet. hoc dicit. Ad euidenciam premitto.
 ille. qui desert. z no probat. puniatur. vt no. s. eo. in rub.
 z i. co. lex varia. Hoc premisso casus in terminis est clas
 rus. Quero primo quomodo facta fuit ista admoitio. Dicit gl.
 ipsum officium quod quis admonet quem vt faciat pertinetia ad
 officium quod quis habet. quod satis placet. Vel dic notabilis
 quod quando vna causa ad publicam vtilitatem pertinet est ces
 pta per vnum delatorem qui moritur. vel se absentat. iudex potest
 illam causam perficere ex suo officio. vt l. p. in p. in l. de pub. iud.
 z s. de abol. l. i. i. ita potest idem iudex tubere vni. vt dicitur caus
 sam ceptam ab alio prole quarur. vt hic est casus.

ADDITIONES.

a A L E X. C. Monente. In hac l. no. text. ibi. Secte. quod secta ap
 pellatur in bonam partem. ideo si plures communicato consilio
 ad finem boni sub nomine secte se colligunt. non possunt puniri vi
 gore statuti prohibentis sectam fieri. Et de isto nomine secta. * Si
 de tu. Land. in cle. fin. in p. in c. cum gl. de hereti. * vide i. de peti. bo.
 subla. l. i. Ang. Adde no. per Bart. in l. libellorum. s. si de accu. z in
 d. l. p. de pub. iud. vide que scripsi post Bart. in s. si de pu. iud. cred.
 In ea in si. hoc verum intelligas. nisi cepisset nomine alterius pus
 ta tutorio. vel procuratorio nomine. q. cogi non posset illo mozien
 te ad illius prosecutionem. Latus est singularis in l. i. in l. ad
 Turpilia. secundum Roma. in singularibus. in litera. l. not. xxxij.

1 **N**ominato. non semper est delator.
Nulla. Qui ad suam defensionem alium nominat
 non videtur deferre. hoc dicit. Nota hic
 argu. quod si statum dicat. quod manifestas aliquem
 delinquentem habeat premium. z aliquis qui inculpa
 batur ad sui defensionem delinquentem monstrauerit. non habet
 premium. Item si statum concedit premium occidenti hostem.
 vel rebellem. z aliquis eum occiderit se defendendo. quod non de
 bet habere premium. vt hic. Nam premium datur illi. qui se vltro.
 z sponte offert ad faciendum illud quod est causa premij. secus si
 a fortuna coactus. vel causa hoc faciat. vt l. si quis s. verum. ff. ad
 Sylla. z l. i. z de condi. z demonst.

ADDITIONES.

a A N G. C. Faciat. Not. quod si quis nesciret aliquem esse banni
 tum. z ipsum interfecerit. non debet habere premium statum. quia
 non debet mereri qui nescit quid faciat. Sed pone quod quis be
 ne scit aliquem esse bannitum. tamen nescit statutum aliquod esse
 factum. per quod interficiens bannitum debeat habere premium.
 an tunc habebit premium. Videtur qd non. q. quod ad habendum
 premium. videtur casu interficere. sed contrarium esse verum. Be
 nescium enim statum confertur etiam ignorant. vt i. de decu. l. de
 ue. z l. i. z ibi per Bar. Item dicit Bar. in l. omnes populi. in prin.
 v. q. p. m. ff. de iust. z iure. z sic sufficit scire bannitum esse. quamuis
 nesciat premium. quod summe notandum est. A L E X. C. In au
 tem valeat hoc statutum. vide Bart. in l. in prin. de iust. z iur. in
 l. i. j. de nauticarijs. z in l. j. de salario no. preb. z ibi vide que scri
 psi. Adde Bar. idem tenentem. in d. s. vtrum z in d. l. i. sed Rapha.
 tenit contrarium in l. hec condi. de condi. z demon. vbi dicit quod
 immo premium ei dabitur. eo maxime cum difficile sit capere bann
 nitum. statutum non considerauit propositum neque tempus. sed
 solum factum. Et ita transit etiam ibi. Are. adde tu quod. ite pas
 sus pendet ab illo. quem tangit Bar. in l. omnes populi. de iust. z
 iur. in j. q. quinte q. principalis. videlicet si statutum dat premium
 capienti. an premium dabitur ei qui cepit bannitum. sed ignorabar
 eum bannitum. dic vt ibi. Ad quod vide bonum tex. z que ibi scri
 psi in l. p. de decurio. Et in proposito putarem forte opinio. Ra
 pha. z Are. esse veriozem. quia etiam eam firmat Sal. confundens
 fundamentum Bar. in l. genero. ff. de infamis z Lud. in s. vtrum.
 z sequitur etiam Are. in tractatu malefactorum in materia capture
 in vers. quero. xij. Sed quid in officiali. qui tenetur inquirere ex of
 ficio. si cepit malefactorem. an debeat habere premium. Adde Bar.
 concludente quod non. in l. si quis s. seruus. ff. de acq. re. de. Item
 quid si statutum dat inuentori premium. an requiratur quod inue
 niatur. z capiatur. Dicit post Bart. in l. in prin. de acq. pos. Item
 quid in bannito capiente alium bannitum. dicit post Bart. in d. l. si
 is qui. s. quod seruus. ff. de acq. re. de. Item an bannitus. qui posuit
 bannitum in potestate curie. debeat ipse cancellari de banno. vide
 Bar. tenentem quod non. in l. ambitiosa. de decretis ab ord. faci. z
 ibi scripsi. z vide omnino Ludo. no. circa hoc distinguente in dis
 creto s. vtrum. cuius distinctionem sequitur Are. in loco prealle. in
 vers. an autem bannitus. sed quid si ex forma statuti villa tenetur
 capere malefactorem. alio statuto cauetur. quod qui cepit bann
 nitum habeat centum. nunquid villa capiens bannitum ab alio in
 secutum debeat habere premium. Bartol. in d. s. vtrum concludit
 quod non. quia villa fuit incitata ab illo qui bannitum insequitur.
 Sed an ille qui insequatur debeat habere premium. dicit ibi
 quod non. q. non cepit. cum statutum requirat capturam. q. not.

LEX

III.

1 **V**aria. Qui venit ad defensionem Reip. vt de
 cause fiscales dicuntur cause Reipublice. qd dic vt dicit
 in rub. de iur. fit. Querit gl. que est pena delatoris. dic vt
 gl. Antimo dicit gl. quod delatio non fit ciuitati. dic vt s. fit. l. i.

LEX

V.

1 Delator non probans. non accusatur criminaliter. nisi sit solus
 tus deferre accusationes calumniosas.

Ones iudices. Delator non admittitur
 deferentes ex consuetudine grauissime puniuntur. hoc dicit
 cit. Dppo. quod imponatur minor pena. vt s. eo. l. proci. Sol. Ibi
 agitur ciuilitet. hic accusatur criminaliter. Intellige tamen quod
 hec criminalis accusatio non habet locum. nisi in eo qui ex consue
 tudine deferendi facit accusationes calumniosas. vt patet ex text.
 ibi. deferre non cessant. z ita continebatur in codicibus antiquis.
 2 Quero. que est ista pena ferri. Dicit gl. quod amputabitur ca
 put. z lingua. Et quo nota quod si capitur vnus ex bannitis in
 persona. z in membro. quod prius debeat amputari membrum. z
 Bartol. secunda super Lod. 11 11

m habentes sunt desinere
 el quado Abbas hoc dicit
 as. vt hic z tenent m. h. d.
 cupantur multa bona m. h.
 ue. vt in vers. que bonitas
 ad vnam licet debeat
 na actione. licet debeat
 in l. reacionibus. de re
 re ista cogitur expone
 quod officio iudicis. z
 de sic. que acco. p. m. h.
 ocuatoze fisci ordinari
 doc inquirere. vt l. i. de
 E. s.
 folij habes domini p. m.
 onem z conficatione bono
 sic conficatione bono
 . soluto matrimonio
 . iudic. quod si statum
 cum vacat p. m. h. d.
 in hanc lect. l. i. de
 dum Ang. in l. i. de
 tamen. z l. i. de
 vi ab alio p. m. h. d.
 iud. z l. i. de
 ic. apud p. m. h. d.
 no quo suffra
 er Bal. in l. i. de
 ram. el. i. de
 iusticio. In quibus
 inquisitione. vt p. m. h. d.
 ace tenenda. z p. m. h. d.
 si. item an aliter p. m. h. d.
 de omnia que scripsi
 d. verb. ad fin. adde. ff. de
 er. isto rept. quod
 de eo qui inue. ff. de
 ic in repe. ff. de re
 ar. Ang. z l. i. de
 esse quod err. amiserit
 er l. ardi. ff. de
 i. item adde tamen quod
 clarus alienare. z de
 de in consilio fecerit
 up. vt super. vt ecclesiast
 cle. non alie. z ibi tractat
 z adde gl. ff. de
 ua dicitur quod illa bona
 iudicij. z alius habere
 s. iudicij esse de mensa pro
 dina. in c. si de fructus. vbi
 um. tamen tenent p. m. h. d.
 uisile in casu. x. p. m. h. d.
 eccle. non alie.
 d. per Bal. in l. i. de
 Ang. in rep. an videtur
 de cura. bon. d. in. vbi tenet

Rubr. Xl.
 uid deferri. Are. quomodo
 deferentis. z de p. m. h. d.
 in quo differt. hoc dicitur
 . Ita gl. l. i. de p. m. h. d.
 ne debeat audire. tamen
 ne profiqui. z f. m. h. d.
 est ter. in l. i. de p. m. h. d.
 de fideius. per p. m. h. d.

postea debeat perdere personam arg. huius glo. Et ita vidi de factu observari in civitate ista.

ADDITIO.

ALEX. Nota. De hoc est casus in l. in si. nil. no. appel. pen. ff. z not. per Bar. in l. si. ff. de custo. reo. Vide ad hoc Bal. hic. z in l. gal. l. si. ff. de liber. z posthu. vbi dicit quod si instituitur filius cum nepotibus, primo veniat filius, postea nepotes ordine successivo per gl. secundum hoc valde not.

LEX VI.

Proditio. z proditor quid.

Seruum. Seruus puniatur, si dominum debeat rat. preterquam in crimine lese matris. h. d. Not. ter. ibi cum dicit de exemplo proditorum quando aliquid dicitur fieri proditorie, plene dicitur in l. respiciendum. s. delinquit. ff. de pe. alias dicitur in gl.

ADDITIO.

ANG. Seruum. Hec lex est in argumentu de statuto, quod occidens bannitum non puniatur. Prodo queritur nisi quid socius bannti occidens banntum proditorio modo, debeat puniri. Casus est hic quod sic, z ita practicum fuit. Perus. Et quor modis dicitur proditor. Vide Fel. in c. de hom. z quod ibi dicitur in apostil. z in quem cadat delictum proditoris, vide in ca. pastoris. h. extra de re iud.

De petitionibus bonorum sublati. Rubr. XII.

LEX I.

Bonorum vacantium, aut quasi vacantium petitiones esse sublatas. usufructuarius non potest concedere usufructum, sed vilitatem fruendi sic. Concessio facta mora proprio, quando dicitur facta ad partis postulationem. Bona per fiscum non possessa possunt motu proprio concedi, non tamen ad partis postulationem.

Quisquis. Bona que deferuntur in fiscum, nemo potest sibi impetrare, z concessio facta ad petitionem alterius non valet, sed si fieret motu proprio principis. h. d. Primo prohibet quem petere. Secundo annullat concessionem ad petitionem partis petentis. Tertio validat concessionem proprio motu factam. Secunda ibi, sed quomam. Tertia ibi, si quid autem. Et prima parte not. quod deprehensus in crimine, dicitur ille, qui de eo est conuictus. Secundo not. qd. et sola postulatione, licet instructuosa puniatur quis. Tertio no. quod cuius prohibetur petitio eiusdem non valet concessio. Concordant in gl. Et secundum hoc facit quod si prohibetur aliquid per statutu proponi in consilio, vel arengari, qd. hoc videtur esse prohibita referuntur super eo facta. Contra hoc facit supra de prec. Imp. offe. l. vniuersis. Sol. hic loquitur quando prohibetur petitio seu propositio respectu rei. Et res contra loquitur qui prohibetur persona petere seu proponere. Ultimo not. qd. valet concessio facta motu proprio principis. Quero quid si Imperator in rescripto dicat no. obstanti tali l. an valet. Dicit gl. quod sic. bene, vt. l. in. s. si contra. ius vel vti. pu. gl. quasi dicit, talis concessio facta proprio motu, alias non valere, z ista bona. Alij dicunt quod potest concedi aliqua res de bonis vacantibus tantum, non ipsum ius occupandi, sicut prebenda non potest concedi, sed aliqua res prebende potest. Hoc non placet, qd. etiam ipsum ius potest concedi motu proprio Principis, vt habuit stis. ar. l. i. Item prebenda z res prebende potest concedi superioris, vt patet in toto tit. extra de preb. Ille autem, cui est concessa prebenda, non potest eam concedere alteri, qd. debet renunciare in manibus superioris, vt legatus. ff. de offi. presid. extra. de renunc. c. quod in dubijs. Rem autem prebende potest concedere ex causa.

Summe in usufructuario, qui non potest concedere usufructum, sed vilitatem fruendi, vt in arboribus, s. usufructuarius. ff. de usufr. z iur. de usufr. s. finitur. Quero vtrum intelligatur in dubio concessio facta ad postulationem vel motu proprio. Respondeo, intelligitur facta ad postulationem nisi exprimat motu proprio, in c. si motu proprio. extra de preb. lib. v. scilicet in concessione, que fieret per legem, vt dicitur. tit. i. l. i. Oppo. gl. ad l. istam de l. i. de loca. predicti. dicit gl. ibi. ab alio possidebatur, z sic inuit quod hec lex habeat locum, quando bona concessa possidentur per fiscum, qd. videtur probari in pmc. dicitur fiscus inuast, z sic bona per fiscum non possessa, non possunt concedi etiam motu proprio. Item in eis si quis postulare, non puniretur, contrarium puto, nam etiam si

fiscus non possideret, non possent peti nec concedi ad postulationem, vt j. priori. que generaliter loquitur, sed proprio motu. Principis possunt concedi, etiam si non possiderentur, vt s. tit. i. l. i. Non obstat contraria lex, quia ibi loquitur in locatione, vt s. tit. i. l. i. Non mercedis, ideo non debeat inferri possessori volenti solvere mercedem congruam, hic loquitur in largitate, seu donatione, que fit respectu meriti, que non cadit eque in possessionem sicut in alium.

ADDITIONES.

Pro solvendo Bart. z in quo arguitur de contrarietate in hac l. prima vide concordiam, quam posui ad l. iij. s. si in venditione, ff. quibus modis pignus vel hypothec. sol.

ANG. Quisquis. Not. ter. in hac l. deprehensus, et hoc quod appellat deprehensum in crimine omnem, qui de crimine conuictus est. Et hoc sine dubio verum est, vbi quis statutum puniunt deprehensionem tunc ille dicitur deprehensus, qui in ipso flagranti crimine deprehenditur, vt ff. de fur. l. iij. z l. si quis in seru. tute. co. tit. i. z ideo si statutum dicit quod si quis fuerit deprehensus arma portare, puniatur tanta pena, non puniatur, si probatur quod visus fuerit arma portare, nisi in ipso tempore gestione deprehendatur, z deprehendatur, z hoc est, qd. statutum se retulit ad ipsam deprehensionem, non autem solum ad armorum gestionem, vt videtur legibus probatur. Adde do. Alex. de Imo. in l. qui seruare veritas bonum obligationibus, z l. v. inter Bar. hic. ff. de acq. post. l. i. Bar. in pmc. in vers. aliud est genus querendi. z Ang. in ant. de san. episc. s. reuerendissimi. z in l. iij. s. Martinus. ff. de acqui. post. etiam late per do. Alex. verum inducuntur per Ang. cum concordat.

ibi per eum signatis. ALEX. Facit ad statutum dicens qd. si iudex deprehendit aliquem furtum facere, puniatur in centum, quod si reperit eum non in flagranti crimine, sed post furtum consummatum verificabitur statutum, quia iudex dicitur deprehendere conuincendo, vt hic. z ad hoc l. s. de his qui ex pub. ratio. mu. pec. acci. eo. li. quod sine dubio procedit quando statutum loquitur de iudice, qui iudex non potest deprehendere, nisi per actu iudicalem in cogitationem criminum, sed si statutum dicitur, si familia de testibus reperit aliquem furtum facere, habebit locum statutum ita demum, si reperit in flagranti crimine. Et ita intelligi potest, de ser. fugi. l. si fugitum, in vers. deprehendantur. Adde vbi quod no. Bar. Ang. z alij. in l. s. de rap. vir. z ter. et in l. de custo. reo, z ter. cum gl. in l. i. vbi quis de cur. vel cohor. z in l. cum gl. vbi sena, vel cla. z vide Paul. de Last. in l. iij. qui test. fac. post. z ibi dicitur post.

Ro. Si autem statutum diceret, quicumque fuerit detectus arma portare, sufficit quandoque l. s. de his qui ex pub. ratio. mu. pecu. acci. z ibi dicit aliquem inueniri in flagranti deprehendendum. Et de ad hoc l. siue igitur, z l. si quis in seru. tute. ff. de fur. l. palam, s. qui adulterio, de ritu nup. z quod not. Angel. in d. si fugitum, vbi tenet quod statutum loquens de eo qui deprehensus fuerit iuris ligatur de eo qui actu fuerit deprehensus, per d. l. palam, z d. si fugitum, z l. s. vbi quis de cur. quod potest procedere nisi si statutum dicitur verba ad iudicem, vt supra dicit.

ALEX. Proponere. Et puta si statutum diceret, quod nullus magnus possit arengare, nisi si arengaret, z arenga affirmaret, valeret, vt d. vniuersis. Angel. Adde Pau. de Last. in l. iij. pmc. ad leg. Falcid. Quid autem si sit facta propositio per personam habitam, vt scripsi post Bar. in l. iij. de decurionibus, vide Jacob. Burr. z Bald. de hoc in l. quod fauore, de leg. z aliquid per Bar. z scribentes hoc tribus modis sum. in l. iij. in pmc. quod quilibet iur. Sed hoc secundum fallit in recomunicato, vt in ca. extra. de reser. li. v. Not. ter. ibi. propter importunitatem petentium.

ANG. Principis. Quid autem importat ista concessio motu proprio, vide plene per Laurentium in cap. si motu proprio de pres. ben. libro sexto.

ALEX. De hoc vide Bart. z Alexan. plene in l. iij. quod quisque iur. Item non potest probari per testes quod motu proprio fecerit, vt per Ang. in l. si quis iniquum, in pmc. ff. quod quisque iuris Alex. Adde Rotam in dec. ccc. xxxv. licet in motu proprio.

LEX II.

Notarius scribens contractum illicitum, qua pena puniatur. Prebenda, que est consueta concedi, potest impetrari. Dispositio huius legis, quoniam corrigatur per aut. bona dicitur. Statutum positum in volumine sacrorum, est maius, quam statutum extra vagans.

Quie. Nullus admittitur ad impetrandum res ecclesie, nisi in iudicio siue fiscales, z impetrans omissas curie principis, qui in his impetracionibus operam darent, vel scriberent, legitime puniuntur. h. d. Primo prohibetur impetracionem in genere. Secundo enumerat quosdam personas de quibus videbatur magis dubitare. Tertio ponit omnia casus rescriptis consentientes. Ultimo lex ista extenditur ad alias res sacras.